

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/91/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5715203961
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2016:5715203961.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti

V. P., nar. X.XX.XXXX
K. P., nar. XX.X.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov, matky J. P., Y.. W., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Obec Turčianske Kľačany, v súčasnosti D. U. Q. XX, B. a otca G. P., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom Obec Turčianske Kľačany, v súčasnosti D. U. Q. XX, B., maloleté deti u starej matky B. V., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Obec Turčianske Kľačany, v súčasnosti O. XXXX/X, Q. v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Maloletý V. P., nar. X.XX.XXXX a maloletý K. P., nar. XX.X.XXXX sa zverujú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. V., Y.. L., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Obec Turčianske Kľačany, v súčasnosti bytom O. XXXX/X, Q. dňom 1.5.2015.

Stará matka je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o ich výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť ich správanie, chrániť ich záujmy, prijímať výživné, prídavky na dieťa, iné finančné a materiálne plnenia, zastupovať ich a spravovať ich majetok s náležitou starostlivosťou s tým, právo zastupovať a spravovať ich majetok majú iba v bežných veciach.

Matka je povinná platiť výživné na maloletého V. P., nar. X.XX.XXXX vo výške 50,- Eur mesačne a na maloletého K. P., nar. XX.X.XXXX vo výške 50,- Eur mesačne od 1.5.2015 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky B. V., bytom O. XXXX/X, Q..

Nedoplatok na výživnom od 1.5.2015 do 29.2.2016 v celkovej výške 395,- Eur u maloletého V. P. a 395,- Eur u maloletého K. P. súd matke povoľuje splácať v splátkach po 20,- Eur mesačne na každého maloletého spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Otec je povinný platiť výživné na maloletého V. P., nar.X.XX.XXXX vo výške 50,- Eur mesačne a na maloletého K. P., nar.XX.X.XXXX vo výške 50,- Eur mesačne od 1.5.2015 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky B. V., bytom O. XXXX/X, Q..

Nedoplatok na výživnom od 1.5.2015 do 29.2.2016 v celkovej výške 185,- Eur u maloletého V. P. a 185,- Eur u maloletého K. P. súd otcovi povoľuje splácať v splátkach po 10,- Eur mesačne na každého maloletého spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 25.3.2015 podaným na Okresnom súde Martin osobne dňa 26.3.2015 sa stará matka maloletých detí V. U. K. domáhala, aby súd vydal predbežné opatrenie podľa § 76 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), ktorým by zveril maloleté deti do jej dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti od podania návrhu, matku zaviazal povinnosťou platiť na výživu detí mesačne 30% zo sumy životného minima a otca 60 Eur na každé dieťa vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k jej rukám a začal konanie o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti vzhľadom na to, že nechce, aby boli deti umiestnené v detskom domove a rodičia svojim laxným prístupom ohrozujú ich zdravý psychický a fyzický vývoj. Uviedla, že maloleté deti pochádzajú z manželstva, na súde sa nikdy nevedlo žiadne konanie. Dcéra zanedbáva domácnosť, nestará sa poriadne o svoje deti. Do školy chodia špinavé, zanedbané a nenajedené, obеды nemajú v škole zaplatené a desiaty majú veľmi zriedka. O situácii ju informovali pracovníčky oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dňa 12.2.2015, kedy sa uskutočnilo stretnutie rodinného kruhu za jej účasti, účasti obidvoch rodičov a starej matky zo strany otca X. P.. Bolo im oznámené, že nedostatky ohľadom osobnej hygieny detí boli nahlásené zo strany základnej školy a v domácnosti matky sa potvrdili. V byte je odpojená elektrina a voda vzhľadom na nedoplatky. Snažila sa dcéru pozvať aj s deťmi ku nej domov, ona však nebola prístupná tomuto a vážnosť situácie nijako nepripúšťala, podľa nej je v domácnosti všetko v poriadku a o deti sa stará. Vie, že je nezamestnaná a bola podmienenčne odsúdená na šesť mesiacov s odkladom na 18 mesiacov, dôvodom boli poisťné podvody. Informovala ju o tom, že ide podať návrh o zverenie do jej náhradnej osobnej starostlivosti a vyjadrila sa, že bude lepšie, aby sa o ne postarala ona, než by boli v detskom domove. Otec je zamestnaný ako pracovník SBS, býva od januára 2015 u svojej matky, nekontaktuje sa s ním. Ona obýva v 3-izbovom prenajatom byte spolu s plnoletou dcérou V., ktorá je nezamestnaná. S manželom S.Š. nebýva v spoločnej domácnosti a okrem poberania čiastočného invalidného dôchodku pracuje, manžel jej finančne vypomáha a dáva jej 100 Eur mesačne.

Uznesením č.k. 20P/91/2015-7 zo dňa 26.3.2015 súd mal. V. a mal. K. ustanovil pre konanie kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Uznesením o nariadení predbežného oparenia č.k. 20P/91/2015-14 zo dňa 24.4.2015 súd rozhodol tak, že maloletého V. a maloletého K. dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. V. do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej s tým, že stará matka je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia, sústavne a dôsledne sa starať o ich výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj, riadiť ich správanie, chrániť ich záujmy, prijímať výživné, prídavky na dieťa, iné finančné a materiálne plnenia a tieto vymáhať, zastupovať ich a spravovať ich majetok s náležitou starostlivosťou s tým, právo zastupovať a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach, matku a otca zaviazal povinnosťou platiť výživné na každé maloleté dieťa vo výške 50 Eur mesačne počnúc dňom prevzatia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky. Proti tomu uzneseniu podaním zo dňa 15.5.2015 osobne podaným na súde toho istého dňa podala odvolanie matka. Súd uznesením č.k. 20P/91/2015 - 22 zo dňa 19.5.2015 vyzval matku, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia uznesenia svoje neúplné odvolanie doplnila, čo neurobila. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 5CoP/35/2015-27 zo dňa 29.6.2015 rozhodol tak, že odmietol odvolanie matky proti uzneseniu z dôvodu, že nereagovala na výzvu okresného súdu a svoje neúplné odvolanie nedoplnila a neopravila ho.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom starej matky a s pripojenými listinnými dôkazmi, a to so správou kolízneho opatrovníka zo dňa 15.1.2016, s potvrdením o príjme otca, starej matky č.l. 41-47, s potvrdením úradu práce ohľadne matky č.l. 48-49, so súhlasom starého otca č.l. 58, s rozhodnutím Súkromnej základnej školy T. Zanovaťa ohľadne maloletých detí č.l. 59-60, s rozhodnutím úradu práce o dávkach č.l. 61-66, so zmluvou o nájme bytu č.l. 72-74, s rozhodnutím sociálnej poisťovne o invalidnom dôchodku starej matky č.l. 75-77, s potvrdením základnej školy o výdavkoch detí, ako aj s ďalšími listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah celého spisového materiálu.

Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 15.1.2016 súd zistil, že stará matka obýva 3 - izbový nájomný byt, nájom uhrádza 380 Eur mesačne. Býva spoločne s plnoletou dcérou V. V., ktorá pracuje v obchodnej

spoločnosti Alfaprint, s.r.o. a so svojím manželom S. V., ktorý je živnostníkom v oblasti stavebníctva. Starý otec súhlasil so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Maloleté deti dočasne spia na rozkladacom gauči v obývacej izbe, majú dostatok oblečenia a rovnako aj školských potrieb. Dcéra starej matky sa má v dohľadnej dobe odsťahovať a je predpoklad, že maloleté deti budú mať k dispozícii jej detskú izbu. Hygiena a čistota v domácnosti je na požadovanej úrovni. Stará matka poberá čiastočný invalidný dôchodok cca 116 Eur a zároveň pracuje na pracovnú zmluvu v dvojzmennej prevádzke v spoločnosti SBS Kobra, Slovany s čistým mesačným príjmom cca 330 Eur. Poberá rodinné prídavky 47,04 Eur a opakovaný príspevok dieťaťa zverenému do náhradnej starostlivosti 76,26 Eur. Maloleté deti sa počas letných prázdnin zúčastnili jednodňového výletu v Jasenskej doline, ktorý organizovala spoločnosť Biotika, kde je zamestnaná druhá dcéra starej matky, stará matka bola s nimi na výlete na Štrbskom plese vo Vysokých Tatrách. Taktiež sa zúčastnili desaťdňového výchovno-rekreačného pobytu vo Veľkých Uherciach v okrese Partizánske v období od 6.8.2015 do 15.8.2015, ktorý organizovalo oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately v spolupráci s akreditovaným subjektom Orchidea, n.o.. Podľa záverečnej správy z pobytu maloleté deti majú osvojené hygienické a stravovacie návyky, pri adaptácii v novom prostredí sú neistí a postupne je ich prejav správania neprimeraný a je potrebné zabezpečiť elimináciu špeciálnopedagogických ťažkostí. Maloletý V. navštevuje 7. triedu a podľa vyjadrenia triednej učiteľky Q.. X. Š. chodí riadne upravený, má zabezpečenú výživu, riadne si plní školské povinnosti, jeho domáca príprava je na veľmi dobrej úrovni, jeho prospech je rovnako dobrý. Má bezproblémové správanie a individuálny plán kvôli vývinovým poruchám v učení, ide o dyslexiu a dysgrafiú. Stará matka so školou spolupracuje. Maloletý K. navštevuje 5. triedu, podľa vyjadrenia triednej učiteľky Q.. G. Č. chodí do školy vhodne oblečený, čistý a upravený, plní si školské povinnosti, jeho domáca príprava je vzorná, prospech je priemerný, má záujem aj o doučovanie, má zabezpečenú dostatočnú výživu. Jeho správanie v škole je vzorné, je ochotný, pomáha spolužiakom aj vyučujúcim. Je v procese psychologického vyšetrenia, nakoľko aj u neho ide o podozrenie na poruchu písania a čítania. Obidve maloleté deti vyjadrili názor, že sa cítia u starej matky dobre, viac však poslúchajú starého otca. Na vyučovanie sa pripravujú pravidelne, využívajú hlavne počítač, prostredníctvom ktorého si robia domáce úlohy. Ich úlohy v domácnosti sú rozdelené, mal. Patrik pripravuje rozkladací gauč na spanie a mal. K. raňajky, keď je stará matka v práci. S rodičmi sú v kontakte, ale chcú zostať bývať u starej matky. Počas rozhovoru pôsobili pokojne, boli komunikatívne a čisto oblečené.

Podľa vyjadrenia pediatričky MUDr. Michalovej sa stará matka o maloleté deti vzorne stará, sú čisté, opatera, výživa a hygiena sú na dobrej úrovni. Absolvovala s mal. V. vyšetrenie v Kardiocentre v Bratislave, nakoľko jeho matka s ním nechodila na pravidelné kontroly, pričom je potrebné zistiť jeho aktuálny zdravotný stav a či je u neho potrebné užívať lieky. Tiež pravidelnú kontrolu u detského kardiológa MUDr. Jurka.

Rodičia spoločne obývajú dvojizbový nájomný rodinný dom s nájomom 50 Eur mesačne. Obidvaja sú v súčasnej dobe dobrovoľne nezamestnaní, otec si zvykne privyrobiť prostredníctvom brigád. Ich domácnosť je odpojená od elektrickej energie a od vody, vykurovanie je zabezpečené pomocou krbu, v čase prieskumu bolo chladno. Hygiena a čistota domácnosti sa nezlepšila, v izbe detí boli na gauči veľké kopy šatstva, na poschodovej posteli spal pes a na matracoch neboli plachty, na podlahe sa nachádzalo veľké množstvo smetí. V obývacej izbe bola rozložená sedacia súprava, na ktorej spia rodičia. Kuchyňa, ako aj kúpeľňa boli v neporiadku. Na výživu maloletých prispievajú formou sporadických nákupov, detí ich navštevovali v domácnosti počas víkendov na niekoľko hodín. Sporadicky sa počas týždňa osobne stretávali v domácnosti starej matky, išli spoločne do mesta, do parku a zvykli im dať vreckové cca 2 Eur.

Súd mal zároveň preukázané, že starý otec v podaní zo dňa 16.1.2016 vyjadril súhlas s tým, aby maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

Pokiaľ ide o pomery starých rodičov a rodičov mal preukázané, že stará matka je od 2.1.2008 v pracovno-právnom vzťahu so zamestnávateľom SBS Kobra Martin, s.r.o. so sídlom v Slovanech uzatvorenom na dobu neurčitú a povoláním strážny. Svoje pracovné povinnosti si plní svedomito a zodpovedne, do práce nastupuje načas, v zamestnaní nikdy nepožila alkoholické nápoje, nemá žiadnu absenciu. Jej čistý príjem za rok 2014 bol 3.740,36 Eur, mesačne 311,70 Eur a 2.582,69 Eur, mesačne 368,90 Eur v roku 2015. Jej ďalší príjem tvorí čiastočný invalidný dôchodok 117,90 Eur mesačne priznaný z dôvodu poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Z úradu práce poberá mesačne opakovaný príspevok dieťaťa zvereného do náhradnej starostlivosti po 38,13 Eur na každé dieťa a rodinné prídavky spolu 47,04 Eur. Dňa 31.12.2013 stará matka uzatvorila s Q.. U. Š. Zmluvu o nájme bytu, na základe ktorej si stará matka ako nájomca vzala do podnájmu trojizbový byt s

mesačným nájomom 376 Eur. Predmetná zmluva bola uzatvorená na obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2014, následne opakovane predĺžená do 31.12.2015 a do 31.12.2016. Starý otec je samostatne zárobkovo činnou osobou, jeho príjem zo živnosti za rok 2014 bol 3.957 Eur, po odpočítaní výdavkov 500 Eur jeho základ dane predstavoval 3.457 Eur.

Otec bol ako pracovník bezpečnostnej služby v pracovno-právnom vzťahu so zamestnávateľom 7xx, s.r.o. so sídlom v Martine, pričom sa skončil dňa 29.6.2015 na základe okamžitého skončenia pracovného pomeru za hrubé porušenie pracovnej disciplíny - dňa 12.6.2015, 15.6.2015, 16.6.2015, 19.6.2015 a 20.6.2015 nenastúpil na plánované služby. Počas trvania pracovného pomeru bol niekoľkokrát napomenutý pre nedodržiavanie pracovnej disciplíny - neskorý príchod do práce, nedodržiavanie pokynov nadriadeného. Jeho príjem zo zamestnania za mesiace november 2014 až máj 2014 bol spolu 2.640,74 Eur, mesačne 377,25 Eur. Matka bola od 10.9.2008 do 31.3.2009 evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie vyradená z dôvodu začatia vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti. Následne v rokoch 2014 a 2015 nebola evidovaná ako uchádzačka a rovnako nebola poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi, náhradného výživného či iných štátnych sociálnych dávok.

Súd v konaní za účelom ďalšieho dokazovania vypočul starú matku, matku, otca a kolízneho opatrovníka.

Stará matka na pojednávaniach zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že obaja maloletí sa od 1.5.2015 nachádzajú v jej starostlivosti, jej manžel - starý otec sa vrátil s tým, že jej bude s ich výchovou pomáhať. Pracuje ako živnostník - murár, za prácou cestuje aj do Českej republiky, kde zostáva počas týždňa a počas víkendov sa vracia späť domov. Bývajú v trojizbovom byte s ich XX ročnou dcérou V.Í., ktorá je zamestnaná, výška nájmu za byt je 376 Eur mesačne. Majú ešte ďalšie dve dcéry, ktoré sú vydaté a majú vlastnú domácnosť. Má priznaný čiastočný invalidný dôchodok z dôvodu poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 %, pracuje v súkromnej bezpečnostnej službe, na maloletých poberá prídavky a príspevky za náhradnú osobnú starostlivosť. Od novembra 2015 jej rodičia výživné na maloleté deti neplatia. Obidve maloleté deti od 15.5.2015 navštevujú Súkromnú základnú školu Tomáša Zanovita, kde ich prihlásila, V. 7. triedu a K. 5. triedu. Obidvom deťom varí, nestravujú sa v školskej jedálni, ráno sa naraňajú, majú so sebou svoju desiatu. Zakúpila im všetky školské potreby, šatstvo, uhradila príspevok na rodičovské združenie 10 Eur. Mal. V. je sledovaný v kardiocentre v Bratislave, po narodení sa podrobil operácii srdca, lieky neužíva, mal. K. nemá žiadne zdravotné problémy.

Otec na pojednávaní dňa 20.1.2016 uviedol, že býva v prenajatom dvojizbovom rodinnom dome, nájomná zmluva bola uzatvorená na jeho manželku a matku maloletých detí. V rozmedzí 4 - 5 mesiacov bol zo spoločnej domácnosti odsťahovaný, býval u svojej matky v Záturčí, v máji 2015 sa však vrátil. Bol toho názoru, že maloleté deti počas pobytu s nimi v spoločnej domácnosti neboli zanedbávané, mali všetko potrebné, učili sa s nimi, mali školské pomôcky, boli najedení, mali si čo obliecť, bolo o nich postarané. Neboli dané žiadne dôvody, pre ktoré by im mali byť maloleté deti odobraté. Poukázal, že je pravdou, že ich domácnosť bola odpojená od elektrickej energie, nedoplatok je zhruba 900 Eur. Podľa potreby sa však so súhlasom susedy môžu zapojiť a odoberať od nej elektrickú energiu za poplatok 5 Eur na tri dni. Od júna 2015, kedy prišlo vyúčtovanie, sú rovnako odpojení od vody, túto si zabezpečujú zo studne na dvore alebo vo vedrách od susedov. Je evidovaný na úrade práce, nepracuje, živí sa brigádami, naposledy pracoval v súkromnej bezpečnostnej službe. Má skončené stredné odborné učilište, je vyučený ako opravár - mechanik koľajových vozidiel. Zamestnanie si bol hľadať aj v železničnej obchodnej spoločnosti, kde však prácu pre neho nemali. Na pojednávaní dňa 26.2.2016 poukázal, že s manželkou sa nakoniec dohodli, že pre maloleté deti bude lepšie, keď budú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Má záujem sa zamestnať, zaplatiť nedoplatky, aby maloletí mohli byť opäť s nimi. Nemá žiadne ďalšie vyživovacie povinnosti, nevlastní žiaden majetok.

Matka na pojednávaní dňa 17.2.2016 súhlasila, aby maloletí boli zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, nakoľko si uvedomuje, že v danom čase nemá vytvorené a zabezpečené vhodné podmienky pre ich riadnu výchovu. Nie je evidovaná na úrade práce, nepoberá žiadnu dávku, každý rok si robí daňové priznanie, zaoberá sa podomovým predajom. Naposledy bola zamestnaná v roku 2009 v poisťovni Kooperativa, neskôr pracovala na živnosť ako účtovníčka, v tomto smere má skončenú Strednú školu podnikania v Martine, kde maturovala z účtovníctva. Od roku 2010 má povolenie od Ministerstva financií na sprostredkovanie finančných a poisťovacích služieb, licencia má platnosť 10 rokov, v súčasnosti túto činnosť nevykonáva. K zmene v jej správaní došlo v dôsledku osobných a partnerských problémov, ktoré sa vyskytli dva roky dozadu. Navrhla výživné 30 Eur mesačne na každé

maloleté dieťa. Výživné platila nepravidelne, pravidelne však deťom niečo kupovala, každý týždeň im dávala vreckové 5 Eur, v januári im dobila karty na mestskú dopravu po 5 Eur, mal. K. dala 2 Eur na lyžiarsky výcvik a v tomto roku im zakúpila do školy peračník, ruksak, obuv, mal. V. dostal v auguste tri kusy riflí.

Kolízny opatrovník sa pridržiaval jeho písomne podanej správy. Rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý, psychický, fyzický a sociálny vývin maloletých detí a ich spôsob života ani nenasvedčuje tomu, že by to vedeli v blízkej budúcnosti určitým spôsobom ovplyvniť v prospech maloletých. Naopak starostlivosť starej matky o maloletých, hygiena v domácnosti, bytové a sociálne podmienky sú na požadovanej úrovni. Maloletí prosperujú, čomu nasvedčuje ich hodnotenie v škole, hodnotenie pediatričky, ako aj ich samotné vyjadrenie, že u starej matky sa cítia dobre, sú u nej spokojné a šťastné. V konečnom dôsledku s poukazom na vyššie uvedené odporučil návrhu starej matky v celom rozsahu vyhovieť a určiť obidvom rodičom výživné minimálne 50 Eur na každé maloleté dieťa.

Podľa § 119b ods. 3 Zákona o rodine (ďalej len ZR) konania o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení výchovného opatrenia, o ktorých súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončia podľa predpisu účinného do 31. decembra 2015.

Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 ZR náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletých dieťaťom a inou osobou, môžu vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 ZR náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len náhradná osobná starostlivosť),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 45 ods. 1 ZR ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 ZR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 ZR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 ZR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia: Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 ZR rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo

zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 ZR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 46 ods. 1 ZR maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

Podľa § 81 ods. 1 ZR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 ZR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 ZR právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, zveril maloletého V. a maloletého K. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. V., určil jej práva a povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom, rodičom povinnosť platiť mesačne výživné k jej rukám od 1.5.2015, matke a otcovi 50 Eur na každého maloletého a splácať vzniknutý nedoplatok, matka v celkovej výške 395 Eur na každého maloletého v splátkach po 20 Eur a otec v celkovej výške 185 Eur na každého maloletého v splátkach po 10 Eur spolu s bežným výživným a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede matky, otca, starých rodičov, vyjadrenie kolízneho opatrovníka a skutočnosti, ktoré neboli sporné, o ktorých nemal pochybnosti a za stavu v čase vyhlásenia.

Podľa názoru súdu ide v súčasnosti o správne rozhodnutie v najlepšom záujme zdravého a optimálneho fyzického, psychického a sociálneho vývoja maloletých detí, nakoľko ani jeden z rodičov nemá vytvorené, resp. zabezpečené adekvátne sociálne, bytové, finančné a materiálne podmienky na to, aby mohol osobnú starostlivosť o maloleté deti na požadovanej úrovni zabezpečiť a na druhej strane stará matka má vytvorené podmienky pre zabezpečenie starostlivosti a harmonické rozvíjanie osobnosti maloletých a so starým otcom má nepochybne aj záujem náhradnú osobnú starostlivosť o maloletých

zabezpečovať. Obidvaja rodičia so zverením maloletých starej matke napokon súhlasili, je tu rovnako ich prirodzená snaha o stretávanie sa s maloletými a v tomto smere zatiaľ súd nerozhodoval a ponechal to na dohodu rodičov a starej matky, keď rodičia majú právo na stretávanie sa s maloletými, je potrebné si stanoviť pravidlá.

Pri určení výživného rodičom súd vychádzal z odôvodnených potrieb mal. V. a mal. K., ktoré sú dané ich školským vekom, uspokojovaním základných hmotných potrieb ako je strava, ošatenie, obutie, hygienické a kozmetické potreby, cestovné, výdavky súvisiace so zdravotným stavom (predovšetkým mal. V.), výdavky na školské potreby a iné súvisiace so školskou dochádzkou. Zohľadnil aj možnosti a schopnosti rodičov, zobral do úvahy odporúčanie kolízneho opatrovníka a potom matke ako aj otcovi určil výživné vo výške 50 Eur na každého maloletého odo dňa zverenia maloletých starej matke, ktorý bol ustálený na deň 1.5.2015. Pri matke predovšetkým zobral do úvahy skutočnosť, že nie je evidovaná na úrade práce, živí sa podomovým predajom a zaoberá sa sprostredkovaním finančných a poisťovacích služieb na základe licencie udelenej jej v roku 2010 Ministerstvom financií Slovenskej republiky s platnosťou 10 rokov. Pri otcovi zobral do úvahy príjem z jeho posledného zamestnania, ako aj skutočnosť, že v súčasnosti je nezamestnaný, avšak ku skončeniu pracovného pomeru došlo len jeho vlastným zapríčinením, živý sa však brigádami a dokáže si zarobiť určitú sumu peňazí, pričom z jeho tvrdení vyplynulo, že má určitý záujem nájsť si zamestnanie.

Nedoplatok na výživnom za obdobie od 1.5.2015 do 29.2.2016 u matky a u otca bol vypočítaný ako rozdiel medzi zaplateným a určeným výživným - u matky 500 Eur za 10 mesiacov od mája 2015 do februára 2016 mínus 105 Eur - v máji 70 Eur, v auguste 10 Eur, v septembri 25 Eur, rozdiel 395 Eur a u otca 500 Eur za 10 mesiacov od mája 2015 do februára 2016 mínus 315 Eur - v máji 100 Eur, v júni 100 Eur, v júli 65 Eur, v septembri 50 Eur, rozdiel 185 Eur. Vzhľadom na pomery obidvoch rodičov im povolil splátky, matke 20 Eur a otcovi 10 Eur na každého maloletého spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, čo znamená že v prípade neplnenia splátkovej povinnosti stratí matka alebo otec výhodu splátok a ich nedoplatok sa stane splatným jednorazovo.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p. - konanie vo veciach starostlivosti o maloletých) a nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní od doručenia cestou Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 a § 272 O.s.p.).